

Pestprotocol

Andersenschool

Andersenschool
voor openbaar onderwijs

"Elk kind heeft talent en gebruikt zijn nieuwsgierigheid om te groeien!"

Inhoud

1. Inleiding pestprotocol
  - 1.1 Plagen of pesten?
  - 1.2 De kanjerafspraken
  - 1.3 Kanjervisie op pesten
  - 1.4 Preventie
2. Wat doet de school
  - 2.1 Verwachtingen van het kind
  - 2.2 Verwachtingen van de leerkracht
3. Wat verwachten wij van ouders
  - 3.1 Vuistregels voor ouders
  - 3.2 Overwegingen

Bijlage 1 stappenplan grensoverschrijdend gedrag

1. Pestprotocol Andersenschool

Dit protocol is opgesteld met als doel om alle betrokkenen van de school handvatten te geven hoe wij op de Andersenschool omgaan met pestgedrag. Het pestprotocol sluit aan bij de Kanjertraining die op onze school wordt gegeven.

1.1 Plagen of pesten?

Wanneer is er nu sprake van plagen en wanneer is er sprake van pestgedrag? Het is belangrijk om het verschil duidelijk te hebben, ook voor de kinderen zelf. Het meest eenvoudige onderscheid is dit: Plagen gebeurt in het zicht van de leerkrachten. Pesten gebeurt achter de rug van leerkrachten. Daarom weet een leerkracht zelden uit zichzelf wat er zich precies afspeelt tussen de kinderen onderling. De leerkracht moet hierover worden geïnformeerd door de leerlingen zelf.

Definitie van pesten: Een kind wordt gepest wanneer het herhaaldelijk last heeft van negatieve acties van een ander (fysiek, verbaal of psychologisch, direct of via internet of mobiel) die op hem of haar zijn gericht, en waarbij de macht ongelijk is verdeeld. De Kanjertraining gaat ervan uit dat in de meeste gevallen dat een kind zich gepest voelt, de 'pester' niet de bedoeling heeft de ander pijn te doen. Wanneer de gevolgen voor de gepeste duidelijk worden gemaakt aan de pester, zijn de meeste kinderen bereid hiermee te stoppen. En als dat niet voldoende is, dan wordt duidelijk gemaakt wat de sociale gevolgen voor de pester zelf zullen zijn (cruciaal in het ontstaan en het in stand houden van pesten zijn de reacties van leeftijdsgenoten op de pester. Zolang deze het pesten blijven aanmoedigen, is het voor de pester moeilijker om hiermee te stoppen. Heerst er in een klas een mentaliteit van respect en vertrouwen, dan zal er minder gepest worden dan wanneer er een onveilige sfeer heerst, waarin kinderen zich moeten bewijzen en bezig zijn met hun status in de groep). Pesten gebeurt per definitie achter de rug van degene die kan ingrijpen, zoals een vader/moeder, juf of meester. Dat betekent dat er goed moet worden samengewerkt tussen school en ouders enerzijds en dat kinderen moet worden geleerd hoe zij kunnen aangeven dat zij zich gepest voelen, of merken dat er in hun omgeving wordt gepest.

1.2 De Kanjerafspraken

De school streeft een positieve, opbouwende sfeer na en doet dat binnen de kaders van de wet enerzijds en binnen het kader van de Kanjerafspraken anderzijds.

- We vertrouwen elkaar

- We helpen elkaar
- We werken samen
- We hebben plezier
- We doen mee

Bij de Kanjertraining horen ook petten die staan voor het gedrag dat de kinderen vertonen.

Het is de bedoeling dat kinderen zich bewust worden van hun eigen gedrag en dat ze voor bepaald gedrag kunnen kiezen.

• **Witte pet/ Tijger**

De tijger is een kanjer. Hij/zij is tevreden met zichzelf, komt voor zichzelf op en voor anderen. Maar weet ook wanneer het tijd is om weg te lopen.

• **Rode pet/ Aap**

Neemt niemand serieus ook zichzelf niet, hij/zij lacht overal om. Het is een meeloper en hij/zij versterkt hierdoor het gedrag van de pestvogel.

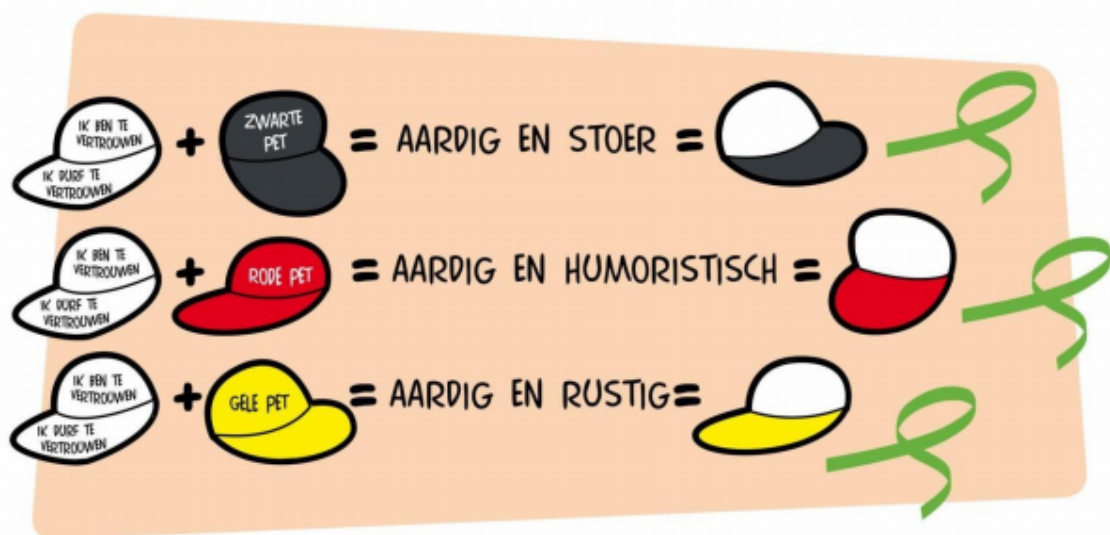
• **Gele pet/ Konijn**

Heeft een negatief zelfbeeld en komt niet voor zichzelf op of voor anderen. Loopt liever snel (bang) weg.

• **Zwarte pet/ Vogel**

Vindt zichzelf geweldig en anderen helemaal niks. En laat dat aan andere kinderen voelen. Alle anderen deugen niet en hij/zij bepaalt zelf wel wat hij doet. Hij/zij pest andere kinderen.

We willen met de Kanjertraining bereiken dat alle kinderen zich gaan gedragen als een witte pet. Elk met zijn eigen karakter als basis.

De school zet middels de Kanjerlessen in op het versterken van het onderling vertrouwen en het besef dat het goed is elkaar te helpen. Binnen dat kader speelt niemand de baas, hebben we plezier met elkaar, en ben je of blijf je niet zelig. Duidelijk wordt gesteld dat de leerlingen ten opzichte van elkaar niet de baas zijn. De leerkracht daarentegen is op school "de baas/ het gezag" en de ouders zijn dat thuis.

Als een conflict zich tussen kinderen afspeelt dan zal de school kiezen voor een oplossingsgerichte aanpak. Dat wil zeggen: de school zoekt een oplossing die alle partijen (zo veel mogelijk) recht doet, en borgt gemaakte afspraken. Een oplossingsgerichte aanpak is te onderscheiden van een wraak- en haatgerichte aanpak (vormen van bedreiging en kwaadsprekerijen) of een zeurgerichte aanpak (indirecte kwaadsprekerijen en slachtofferschap). Kortom: doe elkaar recht.

1.3 Betrokkenen

Veel ouders verlangen van de school dat "het kwaad" (= de pester) moet worden bestreden, en dat "het goede" moet worden beschermd. De school kiest er echter niet voor om kinderen te beoordelen als behorend bij "kwaad of goed". Ieder mens maakt weleens fouten. De weg van de mens, en die van het kind in het bijzonder, gaat met vallen en opstaan. Kinderen hebben het recht daarin te worden begeleid en te worden opgevoed. Ouders hebben die opvoedingsplicht evenals leerkrachten.

In gesprek met kinderen (en ouders) wordt de voorwaarde gehanteerd dat binnen de kaders van de Nederlandse wetgeving veel mag zolang je rekening houdt met elkaar. Jij hoeft je niet onveilig te voelen door het gedrag van de ander, en die ander hoeft zich niet onveilig te voelen door jouw gedrag. Kortom: je gedraagt je.

Deze anderen zijn:

1. Jouw klasgenoten en andere leerlingen op school;
2. De leerkrachten, de directie, de ouders van andere kinderen;
3. Jouw ouders, die trots op je kunnen zijn. Omdat jij iemand bent die is te vertrouwen. Als je iets vertelt, dan vertel je het hele verhaal en niet toevallig het belangrijkste stukje even niet;
4. Mensen die op eenzelfde manier doen als jij, maar ook mensen die anders doen dan jij.

Dit doen we wel

Dit doen we niet

De school neemt het overzicht van de smileys als uitgangspunt: "Het is prima dat jouw vrienden het leuk vinden wat jij bedenkt en doet, maar als de rest van de klas dat niet leuk vindt, evenals jouw juf of meester, (en jouw ouders als die erachter komen) dan gaan we dat niet doen op school."

Je blijft fatsoenlijk en je laat je niet bepalen door je uitdager(s): "Geef geen benzine aan vervelend lopende motortjes." Mocht een leerling zich niet willen houden aan de eenvoudige afspraken zoals weergegeven in de smileys, dan wordt dat met de ouders van het betreffende kind besproken. In dit gesprek wordt ervan uitgegaan dat de ouders met de school willen meedenken om een oplossing te zoeken die goed is voor het eigen kind, andere kinderen, de leerkracht, de school en de buurt

1.4 Preventie

Met behulp van de Kanjerlessen doet de school aan preventie.

Kernpunten in de aanpak:

1. De Kanjerafspraken.
2. Denk goed over jezelf en de ander.
3. Pieker niet in je uppie, maar deel je zorgen met de ander, bij voorkeur met je ouders.
4. Denk oplossingsgericht.
5. Geef op een nette manier je mening en doe je voordeel met kritiek die je krijgt.
6. De school maakt onderscheid tussen onvermogen en onwil.
  - a. Is er sprake van onvermogen, dan mag deze leerling erop vertrouwen dat hiermee rekening wordt gehouden. Deze leerling heeft veel te leren in een moeizaam proces. De omgeving heeft daar begrip voor.
  - b. Is er sprake van onwil, dan krijgt deze leerling een grens gesteld, ook als dat samengaat met onvermogen. Bij onwil kan geen beroep meer worden gedaan op begrip vanuit de omgeving. Die rek is eruit. Het kan namelijk niet zo zijn dat de omgeving overal rekening mee moet houden, en dat het onwillige kind om wat voor reden dan ook "de eigen gang" mag gaan.
7. Hulp in de vorm van een maatje/buddy/tutor (bemiddeling).
8. Duidelijk schoolbeleid en handhaving ervan.

Signaleren van pesten:

Wij laten de leerlingen twee keer per jaar de leerling vragenlijst invullen van het Kanjer volg- en adviessysteem. Op deze manier brengen wij stelselmatig de sociale situatie van de groep in kaart waarbij de leerkrachten mogelijke problemen tussen kinderen tijdig kan signaleren. Dit helpt om pesten beter en sneller aan te pakken. Daarnaast noteren leerkrachten peestsituaties in Parnassys.

Melden van pesten:

Ouders, leerlingen en betrokkenen kunnen zich altijd richten tot de (eigen) leerkracht of vertrouwenspersoon binnen de school.

2. Wat doet de school wanneer er een pest situatie is

Wanneer een pest situatie zich voor doet op school ervaren wij dat als een probleem wat wij willen verhelpen. Daarbij hebben wij alle betrokkenen nodig om ook voor alle betrokken een veilige situatie te kunnen bieden op school.

De betrokkenen zijn de gepeste leerling, de pester, de rode petten (meelopers), de groep daaromheen, de ouders en de leerkracht(en).

Dit pestprotocol kan van ondersteunende en richtinggevende betekenis zijn voor leerkrachten en ouders.

2.1 Verwachtingen van het kind

Tijdens de kanjertraining wordt de anti pest poster iedere keer weer besproken. De kinderen in iedere klas weten hoe zij moeten handelen wanneer zij te maken hebben met onacceptabel gedrag.

1 Zeg er iets van.

2 Gaat het door?

3 Ga iets anders doen.

4 Stap naar je maatje
of jouw maatje stapt naar jou.

5 Gaat het door?

6 Ga naar je juf of meester. Die grijpt in.

Stap 1

Vertel duidelijk wat je van het gedrag vindt en gebruik daarbij de 'ik-boodschap', blijf een kanjer en vraag of de ander(en) willen stoppen met het gedrag.

Stap 2

Gaat het door? Ga ergens anders spelen/kletsen/staan met een maatje, negeer de pesters en ga iets leuks doen.

Stap 3

Gaat het alsnog door? Stap samen met je maatje op een leerkracht af. De leerkracht zal het probleem bespreken en oplossen.

Belangrijkste regel van pesten: praat erover met je leerkracht!

2.2 Verwachting van de leerkracht

De leerkracht is een voorbeeld voor de leerling en andere betrokkenen. De leerkracht zal ten allen tijde kanjertaal voeren.

Wanneer er ondanks onze preventie en gesprekken met leerling naar aanleiding van (een) incident(en) het pestgedrag niet stopt zal de leerkracht van uw kind de volgende procedure volgen.

- De leerkracht gaat in gesprek met de pester en maakt duidelijk dat het om pestgedrag gaat. De leerkracht vraagt naar zijn/haar bedoeling van het gedrag en gaat zo in gesprek met de leerling.
- Bij incidenteel pestgedrag binnen de groep gaat de leerkracht in gesprek met de groep. In het groepsgesprek zullen de verschillende rollen weer worden besproken.
- Wanneer er herhaald pestgedrag is door een leerling wordt de ouder van de leerling uitgenodigd voor een gesprek met de leerkracht, mogelijk wordt de leerling bij een deel van het gesprek betrokken. Afspraken worden dan gemaakt en vastgelegd (in Parnassys). Afspraken kunnen zijn: een reflectie opdracht, een bewustwordingsgesprek met de vertrouwenspersoon, pauzes binnenblijven, wekelijkse evaluatie.
- Wanneer er meerdere leerlingen betrokken zijn bij het pestgedrag (eventuele rode petten) worden ook die ouders op de hoogte gebracht. Dit wordt per situatie door de leerkracht bekeken en ingeschat.
- De leerkracht schat in of de rest van het team (deels), directie en vertrouwenspersoon worden ingelicht over de situatie.
- Uiteindelijk kan de directie een gesprek aangaan met de pester, en later ook mogelijk met zijn/haar ouders. Afspraken worden gedeeld en vastgelegd. Afspraken kunnen zijn: de leerling bespreken in het ondersteuningsteam, gesprek met betrokken leerlingen met directie, externe begeleiding inschakelen, bijzondere maatregelen.

3. Dit verwachten de school van ouders

3.1 Vuistregels

Van de ouders wordt verwacht dat zij zich aan de volgende vuistregels houden:

- Wij verwachten dat u andere ouders, leerkrachten en kinderen respectvol benadert.
- U spreekt in positieve zin over andermans opvoeding en andermans kind. Dat doet de school ook over u en uw kind.
- Als u zich zorgen maakt om het welzijn van uw kind, of het welzijn van andermans kind, dan overlegt u met de leerkracht van uw kind. Uitgangspunt daarbij is dat u in gesprek gaat met het doel een oplossing te zoeken die goed is voor u en uw kind, maar ook goed is voor de andere kinderen. De school is hierin uw medestander.
- Als ouder kent u het verschil tussen overleg waarin zorg wordt gedeeld/ een oplossing wordt gezocht, en kwaadsprekerij.
- U onthoudt zich van kwaadsprekerijen op internet of via WhatsApp

Dit vinden wij belangrijk als school:

Kinderen die handelen uit onvermogen, zijn goed te corrigeren als hun ouders goed samenwerken met de leerkrachten.

3.2 Overwegingen

Ook mijn kind kan doen als de zwarte, rode of gele pet.

Ook mijn kind kan pesten.

Ook mijn kind kan worden gepest.

Ik neem het probleem serieus.

Ik raak niet in paniek.

Ik straf niet fysiek als ik hoor dat mijn kind vaak doet als de zwarte pet.

Ik probeer erachter te komen wat mogelijke oorzaken kunnen zijn van het gedrag van mijn kind.

Bijlage 1:

Stappenplan grensoverschrijdend gedrag

1. De leerkracht benoemt het grensoverschrijdende gedrag:
"Ik zie dat...", "Ik hoor dat....."

En wat het met hem/haar/de klas doet (gevoel):
"Ik merk dat het ...", "Ik heb last van...", "Ik vind het storend dat..."

2. De leerkracht vraagt naar de bedoeling van dit gedrag:
"Is het je bedoeling om...?" of "Wil je echt ...?"

Nee -> "Fijn dat dacht ik al, stop er dan maar mee"
"Hoe ga je het de volgende keer anders doen?"
"Wat spreken we af?"

Ja -> "Meen je dat?"
"Blijf je hiermee doorgaan?"
VERBAZING TONEN

Bij Ja:

3. De leerkracht stapt over naar leiderstaal:
  - "Kijk me aan", ik wil dat je nu...", "Stoppen nu", "Hier geven ...(materiaal)"
  - "Je hebt nu de keus...."

Je luistert naar mij

Consequentie

Bijvoorbeeld:

- Dicht bij de leerkracht laten zitten
- "Ik spreek je straks.. (na schooltijd/pauze)"
- Afkoelplek
- Uit de klas (eventueel hulp van collega/directie)
- Ouders bellen

4. In beide keuzes zal de leerkracht buiten lestijd een gesprek voeren met het kind.

De leerkracht vraagt nogmaals naar de **BEDOELING**:

- "Was het jouw bedoeling om ...?"
- "Ben je van plan om hiermee door te gaan?"

Onmacht

- Nee**, ik wil stoppen:
- Afspraken/plan maken
  - Eventueel goedmaken/herstellen
  - Ouders worden geïnformeerd

Onwil

- Ja**, ik wil doorgaan:
- Ouders worden gebeld voor een gesprek op school
  - Kind uit de klas

Gesprek met ouders:
Keuren ouders het gedrag goed?

Nee

Hulp aanbieden
Passende plek indien nodig
Samen plan van aanpak maken
2 klassen hoger/lager
Kind dichtbij leerkracht

Nee, maar

Smileyposter
'Er is geen excuus voor wangedrag'
'Wilt u dat uw kind...?'

Ja

Grenzen school aangeven (Smileyposter)
Kind voorlopig uit de klas, bedenktijd school
Is dit de juiste school voor u?
Schorsen
Gedrag verandert niet? Vervangende school

Instemming MR met het pestprotocol

VERKLARING

De medezeggenschapsraad van de Andersenschool heeft het pestprotocol vanaf 26 november 2020 geldende pestprotocol van de school vastgesteld.

Namens de medezeggenschapsraad,

Mirjam Kousbroek,
Voorzitter medezeggenschapsraad

Woerden
(plaats)

26 november 2020
(datum)

(handtekening)